

ที่ กษ ๐๓๐๗/๖๑๕๑๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๐๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘
 ๓. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
 ๔. สำเนากฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าชลประทาน การจัดเก็บหรือชำระค่าชลประทาน และการยกเว้นและการผ่อนชำระค่าชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
 ๕. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๖๕๔๘ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ผลการตรวจสอบแนวเขตการปกครองแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง
 ๖. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง)

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอเรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และเป็นไปตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) กำกับการบริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๑.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด และถูกวิธี อีกทั้งทำให้ทราบปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบชลประทาน

/๓. สาระสำคัญ ...

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติในหลักการ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ แจ้งว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเลื่อนการพิจารณาร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ออกไปก่อน เพื่อหารือในรายละเอียดให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการตามมติเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ แล้ว ขอเรียนว่าเนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นที่ไม่ใช่ การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง ซึ่งกิจกรรมการใช้น้ำ ดังกล่าวเข้าหลักเกณฑ์เป็นการใช้น้ำประเภทที่สอง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประปาและกิจการอื่น ตามมาตรา ๔๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และผู้ใช้น้ำมีหน้าที่ต้องชำระค่าใช้น้ำสำหรับการใช้น้ำประเภทที่สอง และประเภทที่สามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำ การเรียกเก็บ ลดหย่อน และยกเว้นค่าใช้น้ำ สำหรับการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ตามมาตรา ๔๙ ดังนั้น เมื่อมีการมีใช้น้ำประเภทที่สอง ในทางน้ำชลประทาน จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบัญญัติไว้ เป็นการเฉพาะสำหรับการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อให้มีอำนาจเรียกเก็บค่าชลประทานกับผู้ใช้น้ำ จากทางน้ำชลประทานในอัตราลูกบาศก์เมตรละห้าสิบบatang การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหา การใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักการจัดเก็บค่าน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองทางน้ำชลประทาน ควบคุมคุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำ ให้มีความเหมาะสม ในการบริหารจัดการ และการจัดสรรน้ำ ทั้งในด้านเกษตรกรรมและภาคธุรกิจอื่น โดยที่พระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน ซึ่งการจัดเก็บค่าชลپردำนดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกร และไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล จึงเห็นควรเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓.๓ กรมชลประทานโดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำแชะ รายงานว่า มีการใช้น้ำ จากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ในกรณีนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำ จากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำ ที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปาและภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ ค่าชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวงตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๕๒.๓๒๙ ในท้องที่ตำบลท่าเยี่ยม อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา)

/สำหรับปริมาณ ...

สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ มีปริมาณไหลผ่าน ประมาณ ๒๐๘.๑๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ขออนุญาตใช้น้ำ ประมาณ ๐.๒๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคและเกษตรกรรม ประมาณ ๑๘๙.๘๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ ๘๖,๔๕๙ ไร่

จากปริมาณการใช้น้ำทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

๔. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ในการออกกฎหมายกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ ค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็น ทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น โดยเป็นการกำหนด ให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำ อย่างเต็มที่ ซึ่งมีรายละเอียดขอบเขตของทางน้ำชลประทาน ปรากฏตามแนวนเขตแผนที่ท้ายกฎกระทรวง

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

เพื่อให้เจ้าพนักงานมีอำนาจเข้าไปดำเนินการเรียกเก็บค่าชลประทานจากผู้รับอนุญาต ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือกิจการอื่นในหรือนอกเขตชลประทาน ในอัตราลูกบาศก์เมตรละห้าสิบสตางค์ โดยค่าชลประทานที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานจะได้นำส่ง เข้าบัญชีทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

“ไม่มี”

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมการปกครองได้ตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้ ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ ค่าชลประทาน พ.ศ. ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ แล้ว รายละเอียดปรากฏ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘ (๑)

๘.๒ กฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าชลประทาน การจัดเก็บหรือชำระค่าชลประทาน และการยกเว้นและการผ่อนชำระค่าชลประทาน พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๘.๓ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

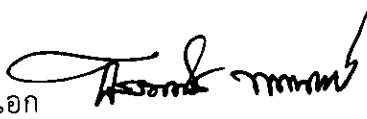
๘.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรา ร่างกฎหมายหรือร่างอนุบัญญัติที่ต้องจัดให้มีแผนที่ท้าย

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานรัฐ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนลำแชะ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยเอก

(ธรรมนัส พรหมเผ่า)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖ (นางสาวไศรยา ขุนวงษา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th